

EDA "4th All-European Dyslexia
Conference, Växjö, Sept 19-22 2013

Universitetsstudenter med dyslexi: Läsförmåga och studiestrategier.

Åke Olofsson, Astrid Ahl and Karin Taube

Umeå Universitet, Sverige www.umu.se

This research was supported by the Swedish Research Council
project grant # Dnr 721-2008-5344.

Bakgrund

Den öppna högskolan

- En högre andel av ungdomarna går vidare till högre utbildning
- Breddad rekrytering – studenter med funktionshinder
- Dyslexi.

Förekomst, ca 1% 2009 i Sverige.

1,5 - 2.18% i England

(Mortimore & Crozier, 2006; Singleton, 1999)

Syfte

- Att undersöka lärandestrategier, svårigheter och behov av stöd hos ett urval studenter med dyslexi.
- Att beskriva läsning och läsrelaterade förmågor hos studenter med dyslexi.
- Att beskriva universitetslärares attityder till studenter med dyslexi.

Deltagare från utbildningsprogram för sjuksköterska lärare (och några fler)

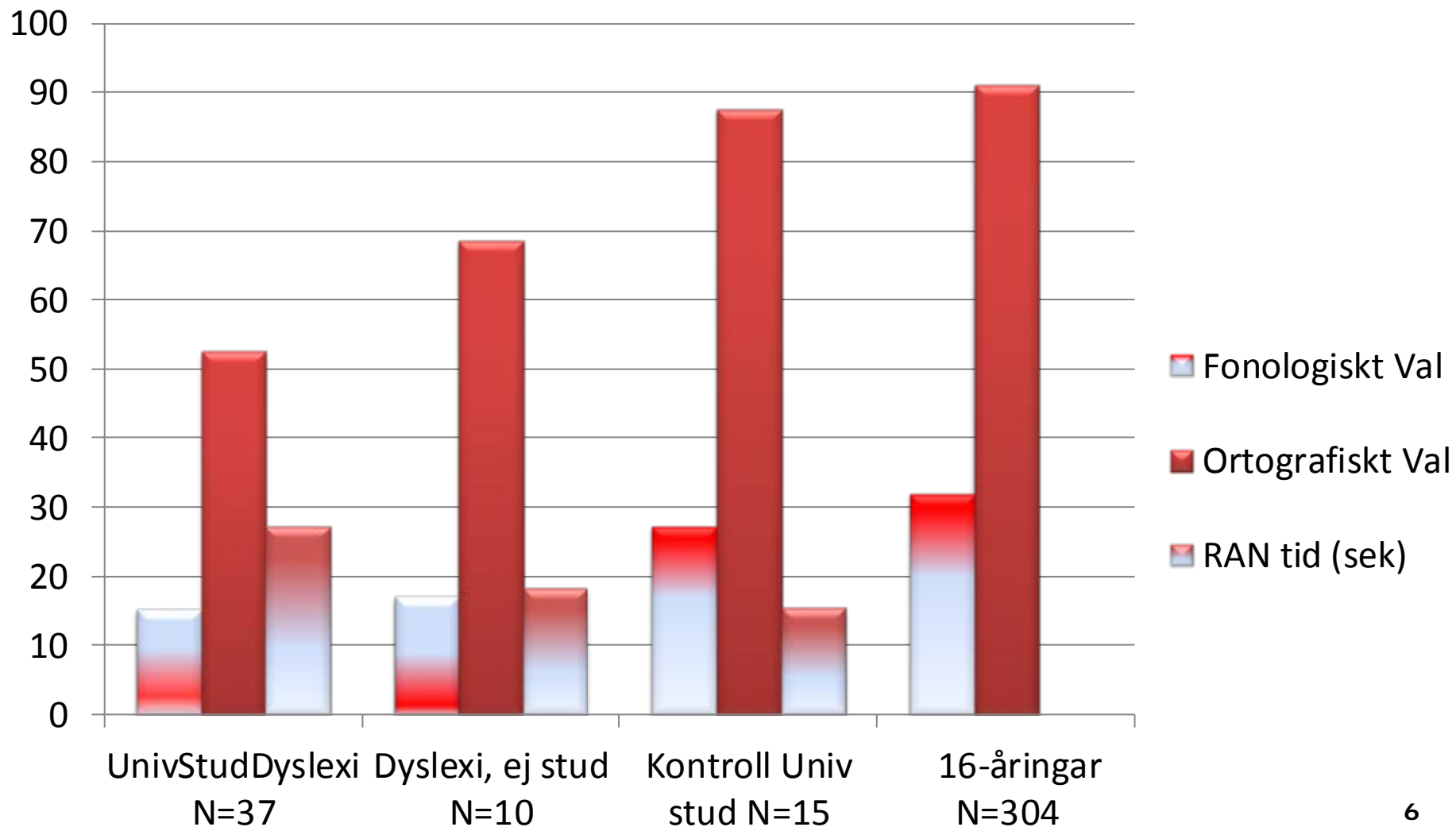
- 50 studenter med dyslexi
(15m 35f, age M=27, range 19-49, SD=7,5)
från 3 universitet i norra Sverige.
Test, intervjuer, frågeformulär
- 42 Universitetslärare och
studievägledare (14m 28f)
Intervjuer

Universitetsstuderande med dyslexi

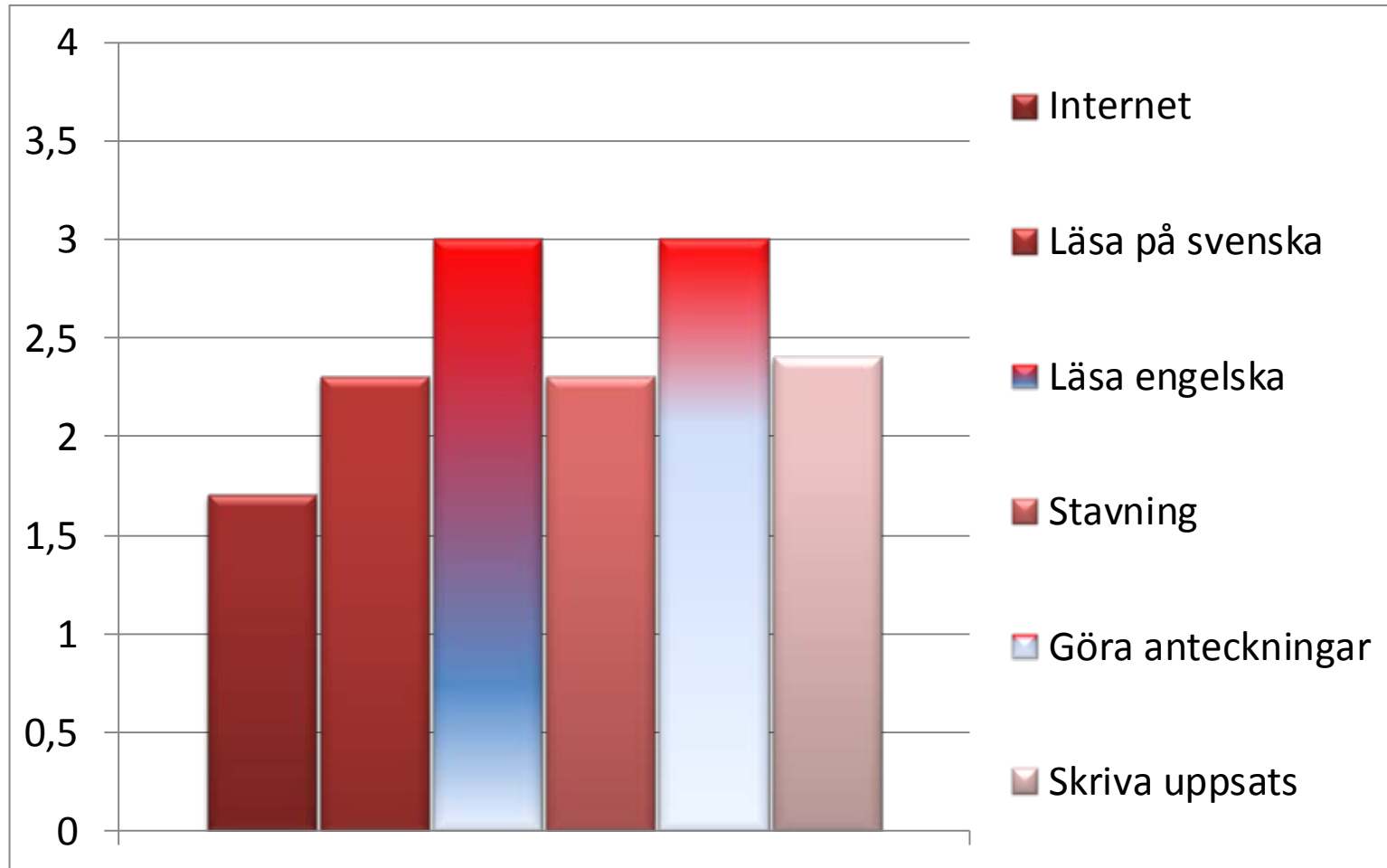
- Har studerat främmande språk i lika stor omfattning som studenter utan dyslexi.
- Har studerat under längre tid före universitetsstudierna än studenter utan dyslexi.
- Långt ifrån alla berättar om sina svårigheter.
- Det finns en rädsla för negativ särbehandling.

Ordavkodning (2 test) och RAN (Automatiserad sifferbenämning)

Vad ställer till med problem?

Skattad svårighetsgrad

Universitetsstuderande med dyslexi kompenserar

- har normal läsning på fritiden, men läser mindre på engelska.
- använder ofta ordböcker, datorer och internet
- läser med stort urval (inget onödigt)
- följer studieanvisningar
- går på "alla" lektioner
- studerar gamla tentafrågor

Tillgängligt stöd

- Talböcker nedladdade på fil; böcker upplästa med syntetiskt tal.
- Anteckningshjälp.
- It-stöd och service i Resurscenter.
- Utsträckt tid och ett enskilt rum vid examinationer.
- Inspelning av föreläsningar.
- Språkhjälp i språkverkstad

Slutsatser från student-intervjuerna

Studenter med dyslexi kompenserar:

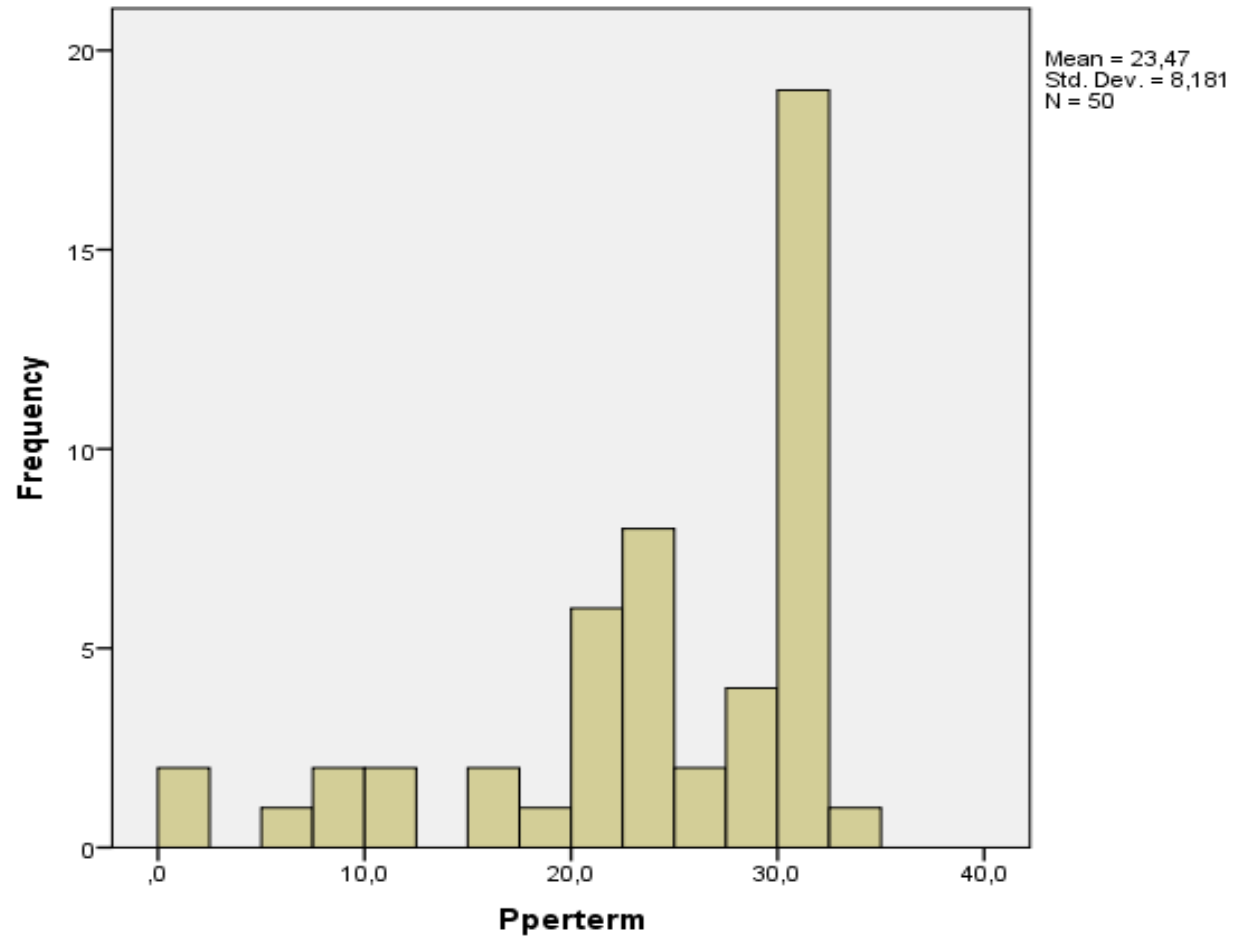
- använder tillgängligt stöd (talböcker och anteckningshjälp)
- reducerar läsmängden
- läser sammanfattningar
- söker alternativa (kortare) texter
- samarbetar med kamrater

(Nya) Frågeställningar identifierade vid lärarintervjuer

- Ska vi vara mer "service minded"?
- Ökade krav samtidigt med breddad rekrytering, kan vara ett dilemma?
- Vi kan nog stödja dem under utbildningen, men hur blir det senare när de ska jobba självständigt "utan skyddsnät"?
- Vem bevakar tredje partens intressen (barnen i skolan, patienter på sjukhuset)?

Studieresultat Md=26 hp/termin

Av 50 studerande med dyslexi har

- 20 (40%) tagit examen under undersökningens gång
- 16 (32%) lämnat utbildningen
- 26 (52%) normal studietakt
- 9 (18%) mycket långsam studietakt

- 8 av de 9 med mycket långsam studietakt hade lämnat utbildningen

Allmänna slutsatser

Universitet och högskolor bör vara förberedda på att ta emot studenter med dyslexi:

- Planering av kurser (innehåll och arbetsformer)
- Stöd till enskilda studenter
- Utbildning av personal

Referenser

- Elbro, C, Nielsen, I, & Petersen, D. K. (1994). Dyslexia in adults: Evidence for deficits in non-word reading and in the phonological representation of lexical items. *Annals of dyslexia*, 44, 205-226.
- Everatt, J. (1997). The abilities and disabilities associated with adult developmental dyslexia. *Journal of Research in Reading*, 20, 13-21.
- Fink, R. P. (1998). Literacy development in successful men and women with dyslexia. *Annals of Dyslexia*, 48, 311-346.
- Greenberg, D., Ehri, L. C., & Perin, D. (2002). Do adult literacy students make the same word-reading and spelling errors as children matched for word-reading age? *Scientific Studies of Reading*, 6, 221-243.
- Greenberg, D., Pae, H.K., Morris, R.D., Calhoun, M.B., & Nanda, A.O. (2009) Measuring adult literacy students' reading skills using the Gray Oral Reading Test. *Annals of Dyslexia*, 59, 133-149.
- Hanley, M. (1997). Reading and spelling impairments in undergraduate students with developmental dyslexia. *Journal of Research in Reading*, 20, 23-30.
- Johansson, M-G. (2004). Handledning Klassdiagnoser I Läsning och skrivning för högstadiet och gymnasiet [Guide: Reading and Writing diagnosis for Secondary Education]. Stockholm: Psykologiförlaget
- Miller Guron, L. (1999). *Wordchains. A word reading test for all ages*. Windsor: NFER-Nelson.
- Miller-Shaul, S. (2005). The characteristics of young and adult dyslexics readers on reading and reading related cognitive tasks as compared to normal readers. *Dyslexia*, 11, 132-151
- Mortimore & Crozier (2006). Dyslexia and difficulties with study skills in higher education. *Studies in Higher Education*, 32 (2), 235-251.
- OECD (2002). *Programme for International Student Assessment: Sample tasks from the PISA 2000 assessment of reading, mathematical and scientific literacy*. Paris.
- Olofsson Å. (2003). The dyslexic reader and the Swedish language. In N. Goulandris (Ed.), *Dyslexia: Crosslinguistic comparisons* (pp. 137-156). London: Whurr.
- Olofsson, Å. (2002). Twenty years of phonological deficits: Lundberg's sample revisited. In E. Hjelmquist and C. Von Euler (Eds.), *Dyslexia and literacy* (pp. 151-162). London: Whurr.
- Olofsson, Å. (1998). Ordavkodning: mätning av fonologisk och ortografisk ordavkodningsförmåga. [Word decoding: assessment of word decoding skill]. Östersund: LPC.
- Re, A. M., Tressoldi, P. E., Cornoldi, C., & Lucangeli, D. (2011). Which tasks best discriminate between dyslexic university students and controls in a transparent language? *Dyslexia*, 17, 227-241.
- Sabatini, J. (2002). Efficiency in word reading of adults: Ability group comparisons. *Scientific Studies of Reading*, 6, 267-298.
- Singleton, C.H. (Chair) (1999). *Dyslexia in higher education: Policy, provision and practice* (Report of the National Working Party on Dyslexia in Higher Education). Hull: University of Hull.
- Snowling, M., Nation, K., Moxham, P., Gallagher, A., & Frith, U. (1997). Phonological processing skills of dyslexic students in higher education: a preliminary report. *Journal of Research in Reading*, 20, 31-41.